

Portál Knihovny.cz

Ing. Petr Žabička

Moravská zemská knihovna v Brně

ZÁKLADNÍ MYŠLENKA

Umožnit **přístup** ke službám, fondům a informacím o českých knihovnách **z jednoho místa**.

KOMUKOLIV

KDYKOLIV

ODKUDKOLIV

České knihovny na jednom místě

Hledejte mezi 14 496 189 dokumenty

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

 HLEDAT

[Pokročilé vyhledávání](#)

[Najít knihovnu →](#)

[← Inspirace ke čtení](#)

Populární

Riskovat se musí
J. D. Robb, 1950-

Dokonalá iluze
James Patterson, 1947-

Tajemství letního odpoledne
Kate Morton, 1976-

Nebezpečná zóna
Joy Fielding, 1945-

Oblíbení autoři

Steven Erikson, 1959-
fantasy

Jo Nesbø, 1960-
detektivky

Veronica Roth, 1988-
sci-fi

Diana Gabaldon, 1952-
sci-fi romantika

E-knihy ke stažení

Sherlock Holmes a bezradná policie
Rudolf Čechura, 1931-2014

Seniorské elegie
Karel Johana, 1947-

S/krze postmoderní teorie
Tomáš Hauer, 1963-

Okresní město : fragment V. dílu
Karel Poláček, 1892-1945

CO VŠE PORTÁL UMÍ

**OBJEDNÁVKY,
REZERVACE,
PRODLUŽOVÁNÍ**

**VYHLEDÁVÁNÍ V
PLNÝCH
TEXTECH,
OBSAZÍCH,
ANOTACÍCH**

**SEZNAMY
OBLÍBENÝCH
ZDROJŮ**

**ZPROSTŘEDKOVÁNÍ
PLNÉHO TEXTU**

**GENEROVÁNÍ
CITACÍ A CITACE
PRO**

**RESPONZIVNÍ
ZOBRAZENÍ
(MOBILY, TABLETY)**

PRO KOHO JE PORTÁL URČENÝ

PRO VŠECHNY

Nejen pro uživatele knihoven a knihovníky.
Nejen pro milovníky knih, příležitostné čtenáře.

PRO STUDENTY, VĚDCE, UČITELE...

VÝHODY A NEVÝHODY

Více knihovních katalogů pod jednou střechou nabízí více informací (výhodou zejm. ve městech s více knihovnami)

Součástí portálu jsou i elektronické zdroje

Indexuje i řadu plných textů

Sloučené čtenářské účty, jeden způsob přihlášení

Zviditelnění knihovny, jejího fondu a služeb

Stejné uživatelské rozhraní do mnoha knihoven

Citace

Velké množství informací v kombinaci s náročnějším hledáním

Každá knihovna má jinou terminologii

Portál nenabízí všechny služby knihoven

Některé služby jsou funkční jenom pro některé knihovny

JENOM KNIHOVNY?

KATALOGY
ZAPOJENÝCH
KNIHOVEN

Souborný katalog ČR

Open Library

Manuscriptorium

Bibliographia medica Čechoslovaca

Normy (ČSN)

Patenty

Zákony pro lidi

Osobnosti regionu

Pedagogická bibliografická databáze

Česká terminologická databáze knihovnictví
a informační vědy

Výběr článků v českých novinách,
časopisech a sbornících ANL

ZAHRA NIČNÍ ZDROJE

ZÁKLADNÍ ČÍSLA

26 zapojených
knihoven

14 dalších
zapojených zdrojů

NOVINKY
2018:
**Získej (MVS)
Nové
knihovny**

14 milionů
dokumentů

500 tisíc
dokumentů v
online formě

JAK PORTÁL FUNGUJE

- Sklizení dat knihoven (aktualizace 1x denně).
- Deduplikace.
- Relevance vyhledávání (algoritmy).
- Poskytování aktuálních informací o stavu jednotek.
- Přístup přes API k uživatelskému účtu a službám.
- Uživatel má jen ty služby, které mu poskytuje sama knihovna.
- Index zahraničních zdrojů dostupný přes API jako samostatná sada výsledků hledání.

CITACE

- Generování citací všech dokumentů v Národních zdrojích – 14 milionů citací na jednom místě.
- Spolupráce s Citace.com a CitacePRO.
- Výběr z několika citačních stylů s možností individuálního nastavení.
- Export citací do různých citačních manažerů (CitacePRO, Refworks, Endnote).

CO JSOU NÁRODNÍ ZDROJE

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

HLEDAT

Národní zdroje

Zahraniční zdroje

- Fondy českých knihoven,
- České databáze
- Bibliografie.
- Obsahují i dokumenty zahraniční, pokud jsou v českých knihovnách dostupné.
- Velkou část dokumentů lze fyzicky objednat.

CO JSOU ZAHRANIČNÍ ZDROJE

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

Q HLEDAT

Národní zdroje

Zahraniční zdroje

**INDEX 346
MILIONŮ
DOKUMENTŮ**

dostupných
v některé
ze zapojených knihoven

- Akademická periodika
- Novinky
- Materiály z konferencí
- eKnihy
- Životopisy
- Disertační práce
- Primární dokumenty

MVS - SLUŽBA ZÍSKEJ

Zkušební verze

- Portál knihovny.cz má připravenou sadu rozhraní (API)
  - vyhledávání
  - informace o dostupnosti exempláře.
  - informace o členství uživatele v knihovnách.
- Uživatel (knihovník) může nastavit, jestli používá Získej v ostrém, nebo zkušebním režimu (do konce 2018 bude standardně skryto).

MVS - SLUŽBA ZÍSKEJ

Zkušební verze

- Volání služby získej zatím formou tlačítka - přenesení uživatele na portál Získej
- Po zprovoznění API na straně Získej bude připravena užší integrace této služby přímo do portálu Knihovny.cz
- Pro uživatele bude nabízeno jako “služba poslední záchrany”

ZAPOJOVÁNÍ KNIHOVEN

- Smlouva o přístoupení, GDPR smlouva.
- Sklizení bibliografických dat přes OAI-PMH (včetně informací o exemplářích v generovaném poli 996).
- Digitální knihovny (Kramerius) indexujeme skrze Českou digitální knihovnu.
- Přístup ze serveru MZK k API Alephu, resp. NCIP rozhraní jiných knihovnických systémů.
- Využití eduID (získání ID čtenáře).

Identita uživatele

- Pro přihlášení se využívá eduID, obvykle identifikátor z IS dané univerzity.
- Nezbytné pro fungování pro jednotlivé uživatele je, aby knihovní systém používal stejný identifikátor jako IS, nebo musí být identifikátor z knihovního systému poskytován jako jeden z atributů při přihlášení uživatele
- Toto platí i pro registraci externích uživatelů (“z ulice”)
- Dá se technicky řešit, ale je to složité z hlediska uživatele.

GDPR A OSOBNÍ ÚDAJE

- Provedeny úpravy aby byl portál v souladu s GDPR, především pak:
  - minimalizace ukládaných údajů v databázi portálu
  - anonymizace logů
  - motivování knihoven k **přechodu na https**
- Uzavřeny smlouvy se zapojenými institucemi + chystaná smlouva s NTK (Získej).

METODIKY

Účelem metodik je pomoci poskytovatelům dat k pochopení problematiky a k usnadnění a urychlení celého procesu zapojení informačního zdroje do portálu

→ Metodika pro zapojování metadatových zdrojů do Centrálního portálu knihoven.

Dostupné z: http://invenio.nusl.cz/record/373491/files/nusl-373491_1.pdf

→ Metodika pro zapojení fulltextových zdrojů do Centrálního portálu knihoven (připravena k certifikaci)

E-LEARNINGOVÝ KURZ

- Základní informace o portálu
- Vyhledávání v Národních zdrojích
- Vyhledávání v Zahraničních zdrojích
- Uživatelský účet a další služby na portálu
- Tipy & triky, zajímavosti a další doplňující materiály

Dostupné z: <http://kurzy.knihovna.cz>

ŠKOLENÍ PRO KNIHOVNY

- Za poslední rok byla uspořádána řada školení v knihovnách, které o to požádaly (Iva Zadražilová).
- Jak pro již zapojené knihovny, nově zapojované knihovny nebo knihovny, které zapojení zvažují.
- Pokud máte o bezplatné školení zájem i vy, ozvěte se nám.

FINANCE

**Od roku 2019 bude rozpočet MZK navýšen
za účelem zajištění provozu portálu.**

ČAS NA ZMĚNU

KNIHOVNY.CZ

JIB A KNIHOVNY.CZ V ČEM SE SHODUJÍ

Základní funkce

- Jednotný přístup ke službám a zdrojům českých a moravských knihoven
- Jednotný přístup k zahraničním zdrojům
- Přebírání záznamů
- Jednotný základ pro budování oborových bran

Financování

- Z rozpočtu MK ČR (prostřednictvím příspěvkových organizací v gesci MK ČR) – logická snaha vyhnout se duplicitnímu financování

JIB A KNIHOVNY.CZ V ČEM SE LIŠÍ

SW řešení

- **JIB:** komerční SW (MetaLib, SFX)
  - ◆ MetaLib nepracuje s velkými indexy (nemá data „u sebe“, ale paralelně prohledává jednotlivé zdroje (dlouhá odezva)
- **Knihovny.cz:** převážně open source (VuFind) komerční zůstává linkovací server a index zahraničních zdrojů
  - ◆ Práce s velkými indexy (má data „u sebe“), rychlá odezva

Věk

- **JIB:** od roku 2000, MetaLib 20 let starý, řadu let nerozvíjený SW
- **Knihovny.cz:** moderní technologie

KDO ROZHODL O UKONČENÍ PROVOZU JIB

- Ústřední knihovnická rada
- Expertní tým Knihovny.cz
- Řídící výbor Knihovny.cz

ÚKR

Zápis z jednání 6.-7.3.2018:

Ukončit financování JIB z VISK v roce 2018, ale ponechat financování linkovacího nástroje SFX*).

-----

*) NK v těchto dnech vypovídá smlouvu na Metalib i SFX

EXPERTNÍ TÝM KNIHOVNY.CZ

Zápis z jednání 23.4.2018:

Účastníci jednání se shodli téměř jednomyslně (1 účastník se zdržel hlasování) na tom, že funkcionality CPK již dnes nahrazuje ekvivalentně nebo lépe funkcionality MetaLibu. Doporučili nahradit funkcionality MetaLibu a z JIB zachovat pouze SFX. **Za zásadní problém ale všichni účastníci označili chybějící zdroje – především univerzity.** Účastníci jednání doporučili projednání tohoto problému na ŘV CPK a **přehodnocení nutnosti plného zapojení všech institucí v zájmu rychlejšího zapojení univerzit.**

ŘÍDICÍ VÝBOR KNIHOVNY.CZ

Zápis z jednání 19.6.2018:

ŘV schválil ukončení funkcionality MetaLibu a vypovězení stávající smlouvy mezi NK ČR a ExLibris s tím, že po proběhnutí výběrového řízení na linkserver uzavře smlouvu s vybraným dodavatelem MZK. Další postup řešení navrhne MZK. ŘV schválil možnost zapojení univerzit (případně dalších institucí se zásadním přínosem pro CPK, které nejsou prozatím schopny splnit podmínky pro plnohodnotné zapojení) jako zdroje. **ŘV doporučil schválení možnosti zapojení vybraných institucí na úrovni zdrojů na Radě CPK.** Priority pro výběr institucí pro zapojení na úrovni zdrojů stanoví Expertní tým CPK.

KDY DOJDE K UZAVŘENÍ JIB

Od 1.1.2019

!Nutno vzít změnu na vědomí již nyní a připravit se na ni!

ŘEZY (POHLEDY) PRO OBOROVÉ BRÁNY

- V souvislosti s ukončením provozu JIB spuštěny vyhledávače pro oborové brány IREL, TECH, KIV a MUS.
- Nahradí stávající vyhledávání prostřednictvím Metalibu.
- Jedná se o “řez” portálem - vlastní pohled na vybranou část indexu dle daných kritérií (zdroje, fasety apod.).
- Řez má vlastní webové rozhraní, podobné portálu knihovny.cz.
- Umožňuje prohledávat jak vybrané domácí zdroje, tak index zahraničních zdrojů.

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

HLEDAT

Pokročilé vyhledávání

Národní zdroje

Zahraniční zdroje

Upřesnit hledání ?

Zobrazit 20 na stránku

1 - 20 z 3 113 963

Řadit od nejnovějších

Instituce

- Ostatní zdroje
- Katalogy knihoven

Použít filtr

Typ dokumentu

- Články 1 743 194
- Knihy 1 344 684
- Noviny a časopisy 23 295
- Ostatní 3 724
- Audio dokumenty 1 822
  - Mapy 978
  - Hudebniny 115
  - Obrazové dokumenty 62
- Video 52
- Pro nevidomé 23

Typ výpůjčky

- online
- volný výběr
- absenční
- prezenční

Téma

Power and Leadership in European Foreign Policy : Britain, France and Germany Lisbeth Aggestam
2019/1

Knihy

Nalezeno v 1 instituci

Ústav mezinárodních vztahů

The anthropology of language : an introduction to linguistic anthropology : workbook/reader Harriet Joseph Ottenheimer
[2019]

Knihy

Nalezeno v 1 instituci

Další knihovny

The anthropology of language : an introduction to linguistic anthropology Harriet Joseph Ottenheimer
[2019]

Knihy

Nalezeno v 1 instituci

Další knihovny

PŘEBÍRÁNÍ ZÁZNAMŮ PŘES Z39.50

- Na základě existujících profilů JIB byla vytvořena sada nových profilů použitelných ve většině knihoven.
- Výhradní používání UTF-8.
- Neprohledává se celý index portálu ale jen vybrané zdroje s přiměřeně kvalitními záznamy.
- Je možné dodefinovat v případě potřeby další profily.
- Na rozdíl od JIB jsou všechny zdroje v profilu prohledávané najednou.
- Popis nastavení a profilů najdete v patičce každé stránky:
<https://www.knihovny.cz/Portal/Page/materialy-a-nastroje-pro-knihovny#z39-50>

DĚKUJI ZA POZORNOST

knihovny@knihovny.cz

O portálu Knihovny.cz

[O portálu](#)
[Zapojené knihovny a zdroje](#)
[Historie portálu Knihovny.cz](#)
[Pro média](#)
[Ochrana osobních údajů](#)

Pro knihovny

[Jak se zapojit](#)
[FAQ \(pro knihovny\)](#)
[Materiály a nástroje pro knihovny](#)
[E-learningový kurz](#)
[Více o projektu Knihovny.cz](#)

O knihovnách

[Projekty knihoven](#)
[Služby knihoven](#)
[Významné akce knihoven](#)
[Ptejte se knihovny](#)

Hledáte pomoc?

[Zpětná vazba](#)
[Kontakty](#)
[Nápověda](#)
[FAQ](#)
[Možnosti přihlášení a registrace](#)

Knihovny.cz

Využijte komfort a jednoduchost prohledávání fondů desítek českých knihoven současně. Využijte služeb knihoven, objednávejte, stahujte - kdykoliv a kdekoliv.

Vyvíjí

Sledujte nás

© 2015 - 2018 [Moravian Library](#)
CPK v1.31.0